

מ"ת 939/04/14 - מבקש/ת, מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

13 אפריל 2014

מ"ת 939-04-14 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כב' השופטת דלית ורד
מבקש/ת
נגד
משיבה
מדינת ישראל
פלוני

החלטה

בפני בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים, ולחילופין במעצר בית מלא בפיקוח מפקחים ראויים והפקדת ערבויות מתאימות לקיום תנאי חלופת המעצר. יובהר כי המשיב שוחרר למעצר בית מלא על ידי קצין משטרה ללא פיקוח מפקחים, וביום 8.4.14 הוריתי על מעצר בית מלא בפיקוח אמו של המשיב.

בבקשה נטען כי כנגד המשיב הוגש כתב אישום, המייחס לו עבירות חמורות של נהיגה בשכרות עקב שימוש בסמים, וכן בנהיגה בקלות ראש.

לפי חומר הראיות, ביום 30.3.14 בשעה 12:40 לערך, נצפה המשיב יוצא מתחנת סמים הממוקמת ברחוב החרש בתל אביב, ונצפה כשהוא נכנס לרכב מאזדה מ.ר. 5969265, ונוהג לכיוון צפון. המשיב נעצר סמוך לצומת חיל השריון. המשיב נדרש למסור דגימת שתן, ועל פי בדיקה ראשונית של המכון לטוקסיקולוגיה, נמצא בגופו סם מסוכן מסוג אופיאטים וכן מתדון.

המשיב מחזיק ברישיון נהיגה משנת 1979, ולחובתו 26 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות של נהיגה בהיותו בלתי מורשה לנהיגה, גרם תאונת דרכים, עבירות מהירות, וכן בעברו שני אירועים של נהיגה בשכרות. האירוע הראשון כלל גם אי ציות להוראות שוטר, והמשיב הורשע בגינו בשנת 2009. האירוע השני הינו מתאריך 20.2.13, וההליכים בו הופסקו לפי הוראת סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן-חוק סדר הדין הפלילי), משנמצא כי המשיב אינו כשיר לעמוד לדין.

לחובתו של המשיב עבר עשיר בתחום הפלילי, הכולל 29 הרשעות, שבחלקן בוצע צירוף של כתבי אישום, לרבות בגין איומים, תקיפה, הפרת הוראה חוקית, גניבה, קשירת קשר לביצוע פשע, קבלת דבר במרמה, היזק לרכוש במזיד וכן בתחום הסמים. בחלק מהמקרים נקבע כי המשיב אינו בר עונשין.

לפיכך, נטען כי המשיב עובר פעם אחר פעם אחר הוראות החוק, תוך ביצוע עבירות חמורות וסיכון עצמו וציבור המשתמשים בדרך, עברו מעיד כי אין עליו מורא החוק, והעובדה כי שב ונהג בשכרות מלמדת כי הוא בגדר "פצצה מתקתקת".

בא כוח המשיב טען, כי המשיב אמנם יצא עם חברו ממקום שמוכר למשטרה כתחנה לממכר סמים, אולם משנעצר הרכב ונערך חיפוש ברכב ובגופו של המשיב, ואף אצל חברו, לא נמצא דבר. המשיב טען בהודעתו, כי בעבר השתמש בסמים אך כיום אינו משתמש בסמים, והסכים למסור דגימת שתן כשנדרש לכך.

נוכח העובדה שבחיפוש לא נמצא דבר, ולנוכח טענתו של המשיב כי אינו משתמש בסמים, הרי הראיה המרכזית עליה נשענת התביעה הינה תוצאות בדיקת השתן. עם זאת, בשלב זה טרם התקבלה חוות דעת סופית של המכון לטוקסיקולוגיה אלא אך חוות דעת ראשונית, ומשכך טענת התביעה כי המשיב נהג כשבגופו סם, אינה נסמכת על ראיה ממשית בעלת עוצמה, אלא על ראיה שמשקלה מוגבל ומופחת. בא כוח המשיב הפנה לתיק **מ"ת 14-01-1551**, **מדינת ישראל נ' רומנו**, שם הוחלט על מעצר בית לילי בלבד, למי שנהג בשכרות פעם שנייה, כשלחובתו עמד מאסר על תנאי בר הפעלה, וזאת בהתייחס לעובדה שבעת מתן ההחלטה, הייתה בפני בית המשפט חוות דעת ראשונית בלבד מטעם המכון לטוקסיקולוגיה. שם נקבע כי חוות דעת ראשונית הינה בגדר ראיה לכאורה, אך עוצמתה אינה גבוהה.

זאת ועוד, במקרה דנן רשומה בחוות הדעת הראשונית עצמה הסתייגות, שכן צוין בה כי "בבדיקה ראשונית זו תיתכן תוצאה חיובית גם משימוש בתרופה כמו קודאין", ולכן ייתכן שחוות הדעת הסופית תצביע על שימוש בתרופה, ולא בסם.

בא כוח המשיב טען עוד, כי אין זה האירוע השלישי בו נוהג המשיב בשכרות, שכן ההליכים בגין האירוע הקודם משנת 2013, הופסקו לפי סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, ובשל כך המשיב לא הורשע בעובדות כתב האישום שהוגש בגין אותו אירוע, על כן יש לראות במשיב כמי שנהג אך פעם שנייה בשכרות.

עוד צוין, כי אין לחובתו של המשיב הרשעה כל שהיא בגין נהיגה בשכרות, הוא לא הפר מעולם צו של בית משפט, ולכן ניתן לתת בו אימון שלא יפר צו פסילה שיפוטי.

לפיכך, עתר בא כוח המשיב כי בית המשפט יסתפק בפסילתו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים, ובשחרורו בערבויות מתאימות.

דין והכרעה

1. יציאה מאתר המוכר כתחנה לממכר סמים, יש בה, כשלעצמה, כדי להקים חשד סביר לצורך הדרישה למסירת דגימת שתן לבדיקת נהיגה בשכרות, זאת אף אם לא נמצא ברכב או על גופו של הנהג סם. בהקשר זה יוער כי במקרה דנן לא מצאתי ראיה כלשהי כי בוצע חיפוש אצל חברו של המשיב שישב ברכב לצדו. ב- **עפת (מרכז) 17821-11-11 אופיר מדהלה נ' מדינת ישראל**, ציין כבוד השופט קינר כי **"גם אם החשד היחיד היה יציאת המערער ממקום המוכר כתחנת סמים, די היה בכך כדי להקים את החשד הסביר לצורך דרישת נטילת דגימת שתן"**.

נוסף לכך, החשד לנהיגה בשכרות מבוסס אף על כישלונו של המשיב בבדיקת המאפיינים, בכך שהמשיב השתמש ביד הלא נכונה במבחן הבאת האצבע לאף (בחמש פעמים מתוך 6 בסך הכול), והחטיא את הבאת האצבע לאף בכל הבדיקות.

2. אני סבורה כי יש בחוות הדעת הראשונית מטעם המכון לטוקסיקולוגיה, משום ראיה לכאורה להימצאותו של סם

בגופו של הנבדק (ראה, **בש"פ 994/14 אריה ניגרי נ' מדינת ישראל**). על עוצמתה ומשקלה של ראייה זו להיבחן בהתייחס לתשתית הראייתית הנוספת שהציגה התביעה, כגון סממני שכרות שניכרו בנהג, הודאתו של הנהג כי צרך סם לאחרונה, הטענה כי נצפה יוצא מתחנה לממכר סמים, וייתכן כי אף מידע מודיעני אודות צריכת סם על ידי הנהג.

במקרה דנן, המשיב טען כי אינו צורך עוד סם, אך נצפה ביציאתו מאתר המוכר כתחנה לממכר סמים, ונכשל באופן גורף במבחן הבאת האצבע לאף, במסגרת בדיקת המאפיינים שנערכה לו. בראיות אלה, בשילוב עם חוות דעתו הראשונית של המכון לטוקסיקולוגיה בדבר הימצאות סם בגופו של המשיב, יש משום ראייה לכאורה בדבר נהיגה בשכרות.

עם זאת, נתתי דעתי להסתייגות הרשומה בחוות הדעת הראשונית, לפיה ייתכן כי הממצאים מצביעים על שימוש בתרופה דוגמת קודאין, זאת בצירוף למתדון. כאשר חוות הדעת עצמה אינה חד משמעית, מטבע הדברים ניתן לייחס לה אך משקל מופחת.

3. אינני שותפה לדעה, כי יש לראות באירוע השני, בו הואשם המשיב בנהיגה בשכרות עקב שימוש בסמים, כאירוע שכלל לא התרחש, בשל כך שההליכים שנוהלו בגינו בתיק **6564-02-13** בבית משפט זה, הופסקו לפי הוראת סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי.

עסקינן באירוע שהינו חלק מהרישום הפלילי של המשיב, שכן חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, קובע בסעיף 2.3 כי תירשם במרשם הפלילי "**קביעת בית משפט באישום בעבירה כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין או אינו בר-עונשין מחמת היותו חולה נפש או לקוי בכשרו השכלי**".

סעיף 170 (א) לחוק סדר הדין הפלילי, דן במצב של העדר כשרות דיונית לעמוד לדין, כפי שהובהר

ב- ע"פ **9078/09 פלוני נ' מדינת ישראל**, שם פסק כבוד השופט עמית כי:

"הכלל הקבוע בסעיף 170 לחסד"פ הוא שאדם שאינו כשיר לעמוד לדין יופסקו ההליכים כנגדו. החריג לכלל הוא כאשר הסניגור ביקש להמשיך ולברר את אשמתו של הנאשם, או שבית המשפט החליט על כך ביוזמתו. או-אז, לא ניתן להרשיע את הנאשם גם אם הוחלט על המשך בירור אשמתו... אך ניתן לזכותו באחד משני המקרים הבאים: כאשר מצא בית המשפט שהנאשם לא ביצע כלל את העבירה, או מצא שאינו אשם מסיבה אחרת, כגון שעומד לזכותו סייג של הגנה עצמית."

"לכן, במצב הדברים הרגיל, כאשר ההליך נפסק בעקבות אי מסוגלותו של הנאשם לעמוד לדין, ממילא לא מתבררת השאלה אם הנאשם פטור מאחריות פלילית בשל מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה. שאלה זו יכול ותתברר אם וכאשר יחודש ההליך כנגד הנאשם, לאחר שמצבו ישתפר והוא יהיה מסוגל לעמוד לדין. זאת, באשר בהיעדר כשירות דיונית של הנאשם לעמוד לדין, לא יהא זה צודק ולא יהא זה יעיל לנהל הליך פלילי כנגד מי שאינו מסוגל להבין את מהותו של ההליך."

בפרוטוקול מיום 20.1.14, בתיק **6564-02-13**, אשר נדון בפניי, המצוי בתיק החקירה, נקבע כי יש להפסיק את

ההליכים בתיק על פי חוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי, לפיה המשיב אינו מסוגל לעקוב אחר ההליכים המשפטיים, והומלץ על טיפול מרפאי כפוי, כשהרקע למצבו זה הינו שימוש מסיבי בסמים במשך שנים רבות.

מכאן עולה כי המשיב לא זוכה בדין, אלא כי שאלת אחריותו הפלילית לא התבררה, עקב העדר כשרות דיונית. אם וכאשר תוסר המניעה הדיונית, ניתן יהיה לחדש את ההליך, שכן כתב האישום שהוגש כנגד המשיב לא בוטל או נמחק.

4. לא נזקפה לחובתו של המשיב עבירה של נהיגה בזמן פסילה, אך עיון במרשם הפלילי של המשיב, מלמד כי נזקפו לחובתו עבירות חוזרות ונשנות בגין הפרת הוראה חוקית, האחרונה שבהן משנת 2009. קדמו לה שלוש הרשעות מאותו סוג משנת 2004, וכן שלוש הרשעות משנת 2003. בנסיבות אלה, קיים קושי בקבלת הטענה כי המשיב ראוי לאימון.

5. נוכח ההסתייגות שנרשמה בחוות דעתו של המכון לטוקסיקולוגיה, מצאתי לנכון להורות על שחרורו של המשיב ממעצר הבית בו הוא נתון, זאת בכפוף לקיום התנאים המגבילים הבאים:

א. אני פוסלת את המשיב מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, עד להחלטה אחרת של בית המשפט.

ב. אמו של המשיב (אשר הינה בעלת הרכב בו נהג המשיב), וכן ערב נוסף שיאושר על ידי בית המשפט, יחתמו כל אחד על ערבות בסכום של 20,000 שקלים, לקיום התחייבויותיו של המשיב על פי החלטה זו.

ג. המשיב יחתום על ערבות עצמית בסכום של 20,000 שקלים להבטחת התחייבויותיו על פי החלטה זו.

ד. כל הכספים שהופקדו עד כה, ישמשו אף הם להבטחת קיום התנאים כאמור.

ה. מובהר למשיב כי אם יפר תנאי כלשהו, ייעצר ויובא בפני שופט תוך 24 שעות.

ניתנה היום, י"ג ניסן תשע"ד, 13 אפריל 2014, במעמד המשיב ובאי

כוח הצדדים.